

Caseta 2

Aspecte generale privind impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra prețurilor de consum ale bunurilor alimentare

Aderarea României la Uniunea Europeană este posibil să determine pe termen scurt variații ale prețurilor de consum induse de adoptarea unor mecanisme și politici specifice Uniunii Europene (Politica Agricolă Comună, Politica Valorală Comună), precum și de influențe provenind din integrarea într-o piață comună.

Conform estimărilor BNR, modificările de prețuri în cazul mărfurilor alimentare, antrenate de adoptarea Politicii Agricole Comune și a Politicii Valorală Comune începând cu 1 ianuarie 2007, vor contribui la rata inflației cu aproximativ 0,3 puncte procentuale; se anticipează că efectul acestora se va resimți doar în prima jumătate a anului 2007. În același sens, un studiu realizat de Banca Mondială în 2005 („Sectorul agroalimentar din România într-o perspectivă europeană”) apreciază că impactul pe care majorarea prețurilor bunurilor agricole în urma adoptării Politicii Agricole Comune îl va exercita asupra prețurilor de consum ale mărfurilor alimentare va fi relativ redus.

1. Adoptarea Politicii Agricole Comune

Politica Agricolă Comună (PAC) reprezintă un sistem complex de reguli și mecanisme cu caracter economic, financiar, legislativ și instituțional care reglementează producția, procesarea și comerțul cu produse agricole la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene. Aproximativ 90 la sută din produsele agricole și alimentare intră sub incidența acestui cadru de reglementare, una dintre principalele excepții fiind alcoolul etilic.

Portofoliul de instrumente destinate sprijinirii sectorului agricol este foarte complex, iar influențele directe sau indirecte asupra prețurilor de consum ale bunurilor alimentare pot fi foarte diverse. Experiența altor țări a relevat faptul că cel mai puternic impact a venit din adoptarea sistemului UE de reglementare a prețurilor de producție ale bunurilor alimentare, cu deosebire din alinierea la prețul de intervenție (prețul minim garantat pe care agricultorii din statele membre îl pot obține pentru producția comercializată pe piața internă).

Pentru majoritatea produselor agroalimentare pentru care UE stabilește prețuri de intervenție (grâu, porumb, orz, unele sortimente de carne), nivelul prețului de producție din România este deja superior celui de intervenție, astfel încât nu se anticipează presiuni inflaționiste substanțiale pe această filieră. Unele scumpiri sunt posibile în cazul zahărului, însă ponderea acestuia în coșul de consum este modestă.

Ca o consecință a adoptării PAC, dar fără a fi asociate direct sistemului prețurilor de intervenție, majorări de prețuri s-ar putea produce și în cazul laptelui de consum. Astfel, începând cu luna aprilie 2007, acesta nu mai poate fi livrat către unitățile de procesare sau vândut direct consumatorilor fără ca producătorul respectiv să aibă o cotă de lapte atribuită. Întrucât cota de producție negociată cu UE este inferioară potențialului de care dispune țara noastră, este posibilă o anumită restrângere a ofertei interne. Chiar dacă deficitul de ofertă ar putea fi acoperit prin importuri din țările UE, efectul benefic asupra IPC este discutabil, cel puțin din două considerente: (i) competitivitatea laptelui importat* din punct de vedere al prețului este incertă, chiar în condițiile eliminării taxelor vamale; (ii) laptele UHT deține o pondere nesemnificativă în structura coșului de consum, cu atât mai mult cu cât calculul IPC în anul 2007 se va baza pe rezultatele anchetei asupra bugetelor de familie din anul 2005.

2. Integrarea într-o piață comună

Aderarea unei țări la Uniunea Europeană și integrarea într-o piață comună conferă producătorilor și consumatorilor o flexibilitate sporită în accesarea acelor piețe de desfacere/aprovizionare (dincolo de cea autohtonă) care le asigură prețuri mai convenabile și/sau volume mai mari ale vânzărilor.

Atrași de potențialul pieței interne, producătorii externi ar putea opta pentru o majorare a livrărilor către România, ceea ce ar putea conduce la un surplus important de ofertă și, implicit, la scăderea prețurilor de consum pe piața internă (similar Cehiei, Slovaciei și Sloveniei). Fenomenul este facilitat de faptul că un procent semnificativ din piața internă de consum** este controlat de mari lanțuri comerciale europene, aflate într-o concurență în intensificare și care și-au anunțat intenția de a-și extinde gama de produse pe seama importurilor, mizând pe un nivel competitiv de preț ca urmare a anulării taxelor vamale și a puterii de negociere de care dispun. Totuși, bunurile respective nu sunt, de regulă, produse de bază (de exemplu, ciocolată, sucuri naturale, vinuri, brânzeturi, bere), astfel încât structura coșului de consum le conferă o influență limitată asupra evoluției IPC.

3. Adoptarea Politicii Valorală Comune

Din momentul aderării, România va aplica politica valorală a Uniunii Europene, ceea ce presupune eliminarea taxelor vamale la comerțul cu celelalte țări membre și adoptarea regimului comercial comun, precum și retragerea României din acordurile de comerț liber din care face parte și includerea în cele preferențiale ale UE.

În acest context, vom asista la ieftinirea unor importuri din Uniunea Europeană ca urmare a eliminării taxelor vamale (unele conserve din fructe, anumite preparate și conserve din carne, conserve din pește, ape minerale, sucuri naturale, băuturi alcoolice). O evoluție similară se va consemna și în cazul importurilor din țări nemembre UE, în condițiile în care nivelul mediu al taxelor vamale aplicate produselor agricole prin Tariful Valoral al României este de 29,5 la sută, iar cel din Tariful Valoral Comun de 16,2 la sută. Punctual însă, în acest ultim caz ar putea apărea influențe de sens contrar pentru un număr restrâns de bunuri (unele sortimente de carne), care provin din țări ce aveau anterior aderării acorduri preferențiale cu România. Cu toate acestea, este de așteptat ca în cazul acestor bunuri să asistăm în timp la o restructurare a portofoliului pe furnizori.

* În general de tip UHT, mai scump decât cel proaspăt.

** 27 la sută în 2005, cu perspective de extindere la 50 la sută până în anul 2010 (conform unui studiu publicat de GfK România în septembrie 2006).